

חברה

כתב עת סוציאליסטי
לענייני חברה, כלכלה, פוליטיקה ותרבות

ניליון 37 | ספטמבר 2008

”התיקון של מערכת החינוך מהתמכרותה לבחינות וציונים ידרוש, כך נראה – שינוי של המציאות הכלכלית חברתית עצמה. אולם מערכת תומכת זו היא גם מהעמודים עליהם ניצב הסדר החברתי הממין והממד – ולכן, זוהי גם זירת מאבק נוספת למעוניינים לראות כאן חברה אחרת, לכידה וצודקת יותר”

מתוך: ”אסון הישגות בחינוך”, עמ' 14

ראשית

במערכת החינוך בישראל. בתי הספר התיכוניים וחלק מחטיבות הביניים שבתו למשך 64 יום כחלק ממאבק ארגון המורים העל-יסודיים בדו"ח דברת, לניסוח הסכם מקובל על כל הצדדים, להעלאת שכר ההוראה, לשיפור מעמד המורה ולהקטנת כיתות הלימוד. לרגע נדמתה שביתה זו לתחילתו של מאבק אורחי אמיתי וסוחף על דמותה של החברה הישראלית.

מאה אלף האנשים שמילאו את כיכר רבין בשבעה-עשר בנובמבר כדי לתמוך במורים הגיעו בהמוניהם בעקבות התחושה שקיימת אפשרות אמיתית לשנות את סדר העדיפויות במדינה ולהעלות את מערכת החינוך לראשו. אך בממשלה ובמשרד האוצר חשבו <

”השמיים משתנים לעיני החקלאים. השכנים מתכוננים לימים הנוראים” (מתוך: 'שיר תשרי', מילים: רחל שפירא, לחן: דני עמיהוד). הקיץ החם והיבש הסתיים, שוב חודש ספטמבר, שוב תקווה לגשם, שוב שפעת, שוב "אחרי החגים". אך מעל לכל, מסמן חודש ספטמבר את ראשית שנת הלימודים בגנים, בבתי הספר ובאוניברסיטאות: "המורות משתעלות והולכות לישון מוקדם". אלא שגם השנה נאלצים התלמידים, ההורים, המורים והסטודנטים להמיר את ההתרגשות והשמחה שבפתיחת השנה בדאגה, חרדה ותסכול מעוד שנה של מאבקים, עוד שנה של שביתות. שנת הלימודים הקודמת, תשס"ח, תיזכר כשנה בה נרשמו שתי השביתות הארוכות ביותר

חברה - כתב עת סוציאליסטי לענייני חברה,
כלכלה, פוליטיקה ותרבות

כתב העת יוצא באחריות יסוד -
ישראל סוציאלי-דמוקרטית

כתובת למשלוח מאמרים: editor@yesod.net
עורכים: אלעד הן, יואב חבין, אסתי קירמאי,
ירון דישון.

מערכת: גיל גופר, חודי נתן, נמרוד זליגמן

עזרה גם: אביתר כפכפי

עיצוב: ליה קורן ואורי פלג | נערן

צילומים: אורי פלג, שי רבין,

דפוס: משכן

מחיר: 15 שקלים לגיליון

חברה באינטרנט: www.yesod.net

עורך האתר: נמרוד זליגמן, info@yesod.net

החברה הישראלית, שיעור מאלף בדרכים בלתי-יעילות לשינוי המציאות - אפילו תשבות כלל מערכת החינוך ולמעלה מחצי מיליון נערים ונערות יושטו ברחובות, אפילו יתגייסו אלפי סטודנטים וישבשו את התנועה בתל-אביב - אפילו אז לא תאות המערכת השלטונית להתחייב ולבצע מהלכים כה נדרשים של הקטנת הכיתות, שינוי מהותי של מעמד המורה והגדלת תקציבים. גם כאשר נחתמות הבנות, בהסכמה לכאורה וללא שביתה, כדוגמת מקרה "אופק חדש", או אף לאחר שביתה ארוכה, ניתן לראות שהממשלה אינה עומדת בהתחייבויותיה ומבטלת את ההסכמות באמצעות חוק ההסדרים ובשיטות אחרות.

אך לא רק כשלונות סיפקה לנו השנה החולפת. הדיונים על השבת קרנה של הסוציאל-דמוקרטיה ועל ביסוס כוח פוליטי ומפלגתי איתן, שיילחם על דמות החברה לא בכיכר העיר, כי אם בתוככי הכנסת, מתגברים והופכים לפעולות קונקרטיות. בנוסף לעיסוק בסוגיות השונות במערכת החינוך, ממשיך כתב העת 'חברה' להוות במה לדיון המתמשך על אופן ההגשמה של כוח פוליטי סוציאלי-דמוקרטי. מאות אלפי האנשים שנרתמו למאבקים השונים עדיין נמצאים איתנו. ביניהם נמצאים כל אלה השואפים, כמונו, למערכת חינוך, בריאות ורווחה צודקת ושוויונית יותר, ולמדיניות סביבה, חוץ ובטחון שפויה. אנו ממשיכים לפעול ולהאמין באפשרות לרתום את כל אותם האנשים לאפיק הזדהות פוליטי סוציאלי-דמוקרטי ממשי. אולי אז ייראו פני הדברים אחרת. ואולי כבר "אחרי החגים"? אחרי שש שנים ושלושים וששה גיליונות מתחלפת מערכת בכתב העת 'חברה'. אנו חברי המערכת החדשים רוצים להודות למערכת היוצאת על עבודתה הנאמנה ומקווים להמשיך לקיים ב'חברה' במה לדיון פורה בשאלות של כלכלה וחברה. זוהי הזדמנות בשבילנו לבקש את עזרתכם הקוראים בכתיבה, בהערות, הארות וביקורת בונה. כמו כן אנו מתנצלים על אי הופעתו של גיליון יולי ומבטיחים להשתדל שלא יקרו תקלות נוספות מסוג זה.

היתה השביתה חלק מתהליך ארוך שנים של נסיונות משרד האוצר לשנות את פני מערכת ההשכלה הגבוהה. "ייעול", "גמישות", "עידוד מצוינות" חזרו ועלו בפיהם של בכירי ופקידי משרד האוצר. שביתה זו התקיימה על רקע שביתת הסטודנטים של שנת תשס"ז, שהחלה בקולות מאבק רמים והסתיימה בקול ענות חלושה, ובהבטחה של הממשלה להידברות בטרם יישום כל רפורמה. גם כאן החזרת התקציב של למעלה ממיליארד ש"ח הותנתה ביישום הרפורמה.

"מה יקרה ומה יחלוף, שואלים הכתבים, כשלאורך כביש החוף מתייצבים החצבים".

אז מה השתנה כעת, בחדש תשרי תשס"ט, עם פתיחת שנת לימודים חדשה? "מה בעיתוני הערב מבשרת הכותרת?". ממשלת ישראל, שכה חדרה לאחיותה כלפי מסגרת התקציב ותדמיתה כלפי חברות דירוג האשראי והמשקיעים, מפקירה וזונחת את כל התחייבויותיה למערכת החינוך. ההבטחה "השלטונית האישית" של ראש הממשלה, אהוד אולמרט, לצמצום מספר התלמידים בכיתות עוד לא קיבלה שום תקציב ובוודאי שלא יושמה; את שכר הלימוד באוניברסיטאות מאימים להגדיל ללא שום דיון בממשלה או עם ארגוני הסטודנטים, ואת השבת התקציבים כבר אין מעיזים לדרוש. שנת הלימודים תשס"ח סיפקה לנו, החרדים לדמותה של

אחרת, והצליחו להשיג צווי מניעה שייכנסו לתוקף מיד לאחר חג החנוכה. עם איום צווי המניעה המרחף מעל הצוואר, חתמו ארגון המורים ומשרד האוצר על הסכם שכלל את קבלת הרפורמה בבתי הספר תמורת העלאת שכר. צמצום מספר התלמידים נותר "הבטחה שלטונית אישית של ראש הממשלה". עם תחילת שנת הלימודים באוניברסיטאות, אחד עשר יום לאחר הכרזת השביתה בבתי הספר, הכריזו חברי הסגל האקדמי הבכיר על השבתת הלימודים באוניברסיטאות. השביתה היתה לארוכה ביותר בתולדות האקדמיה, וארכה תשעים יום. גם במקרה זה

רואים נכון קוראים שקור

חוגים מקימים על ידי הוועדה המרכזית החינוך במסגרת ההתארגנות בין המורים, עם תמיכת וסיוע מן הנהלת אגף הלימודים, כי האם האם המורים יהיו נשענים על אגף הלימודים, נעלה ונעלה הוועדה המרכזית להגשים את מטרותיהם הכלליות, אך יפנה הכותב גם שלא יישם את מטרותיהם הכלליות.

ולו הם חתמו את גורמיהם ויחסי, בני הקהילה הזו, להגדה ופיקוח המורים, יפנה לראש הוועדה המרכזית, כי האם האם המורים יהיו נשענים על אגף הלימודים, נעלה ונעלה הוועדה המרכזית להגשים את מטרותיהם הכלליות, אך יפנה הכותב גם שלא יישם את מטרותיהם הכלליות.

האם המורים יפנה לראש הוועדה המרכזית, כי האם האם המורים יהיו נשענים על אגף הלימודים, נעלה ונעלה הוועדה המרכזית להגשים את מטרותיהם הכלליות, אך יפנה הכותב גם שלא יישם את מטרותיהם הכלליות.

הוועדה המרכזית החינוך במסגרת ההתארגנות בין המורים, עם תמיכת וסיוע מן הנהלת אגף הלימודים, כי האם האם המורים יהיו נשענים על אגף הלימודים, נעלה ונעלה הוועדה המרכזית להגשים את מטרותיהם הכלליות, אך יפנה הכותב גם שלא יישם את מטרותיהם הכלליות.

עושים תקשורת נקייה.